
Reception of Metastasio's works in Czech lands 1730-1740

Kateřina Klímová
Palacký University Olomouc

Palacký University
Olomouc

padající do složitého komplexu současné kultury, z níž čerpala a s níž také zanikla. Nás dílo Metastasiovo zajímá tím, že patřilo dlouhá léta k repertoiru pražské opery a že bylo použito i českými skladateli.

Jako jeho předchůdci, k nimž dlužno počítati, jak známo, Racina a především Corneille, budoval i M. na antické tragedii, avšak ještě méně než oni vystihl jejího ducha. Převzal z ní jen vnější rámeček potud, že tvořil ze sujetů antické historie, promítal ji však v moderním nazírání, a tak jsou jeho dramata myšlenkově i výrazově reflexem své doby. Jakožto básník hlásal M. zásadu, že hudba má mluvit pouze tam, kde by slovo již nepostačovalo k výrazu, a jen po tu dobu, než by zase mohlo nabýti účinnosti. Dostával se jím k slovu dramatik, který správně určil podíl obou činitelů v hudebním dramatu a chtěl hudbu podřídit slovnímu obsahu, ovšem nebylo tehdy — a ještě dlouho potom — skladatelů, kteří by byli ochotni se tímto zákonem také řídit.

Po vnější stránce jsou dramata M.¹³⁾ stejná: všechna mají tři dějství, jsou psána v petrarkovském, volně se střídajícím verši endekasylabickém a sedmislabičném (settenario) pro recitativ, a s parisylabickým veršem (leopardiovským) pro arii. I počet osob mají

Jako fra-
těžil z ní,
Řekové ne
vedení v
vázný, jak
ani M., pr
nadobro o
se uchýlil
Ariostovy
cinese), je
v Evropě
života nap
významno
Obsah p
kladní my

Svá díla psal Metastasio jako *operní texty* a málo dramatiků bylo, kteří by skladatelům vyšli vstříc vhodnými librety jako on. Vyzbrojil se pro tento úkol zvláště odborně, jsa žákem Nic. Porpory a nauk zde získaných užíval prakticky na prospěch dramatické hudební tvorby. Jeho dílo se stalo populárním a ovládlo jeviště větší části Evropy. Příčina obliby u skladatelů spočívala ve velkých přednostech dikce: básník se vyhýbá dlouhým slovům, tvoří krátké periody a zpěvné verše, volí vhodná místa i čas pro arie, náladově barevné nebo popisně výrazné. Má stále na zřeteli formu a výrazové prostředky dra-

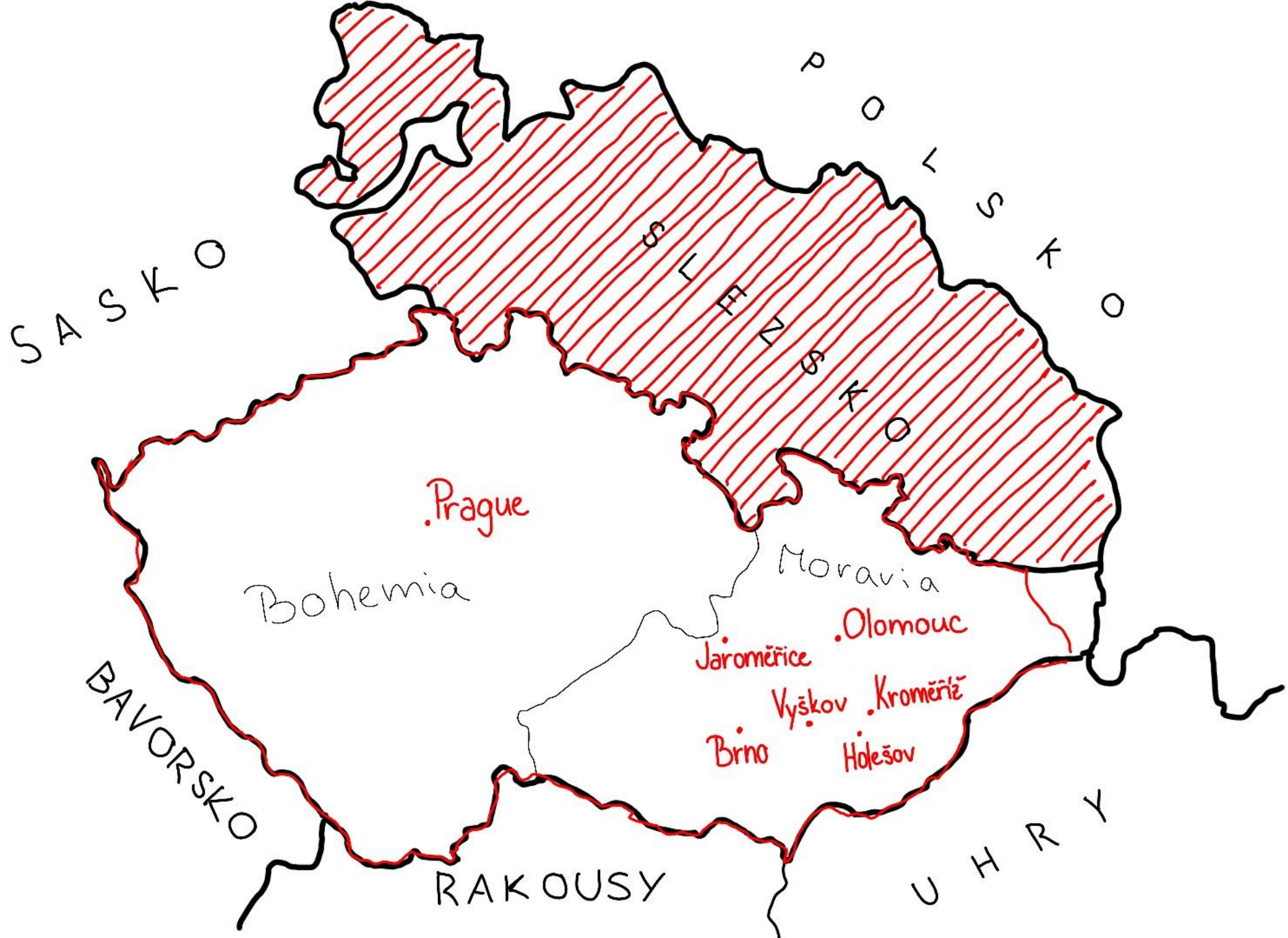
loval k podobným efektům Meyerbeer, nedošel mnoho uznání,

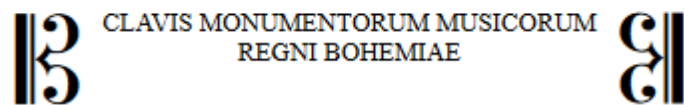
Jako jeho předchůdci, k nimž dlužno počítati, jak známo, Racina a především Corneille, budoval i M. na antické tragedii, avšak ještě méně než oni vystihl jejího ducha. Převzal z ní jen vnější rámeček potud, že tvořil ze sujetů antické historie, promítal ji však v moderním nazírání, a tak jsou jeho dramata myšlenkově i výrazově reflexem své doby. Jakožto básník hlásal M. zásadu, že hudba má mluvit pouze tam, kde by slovo již nepo-

la jevištní účinek. — a často mnohem než jím, okázalost a pompu.

Době, která se dávala ráda vzrušovati silnými dojmy, byly jistě vhod *boje vojsk a požáry* na divadle. Potvrzovala by to u M. opakující se podívaná obojího druhu; výjevy tyto nebylo nespasné obejít, a napsal-li je autor přece, chtěl právě jimi dosáhnouti určitého efektu. Bojuje se na scéně dosti často (Siroe III., Ezio III., Semiramide III., Alessandro II., kdy se prolomí ještě most pod bojujícími, Ciro III., Nitetti II., Cato III., Demofonte III., Clelia II., zde vojsko dokonce zapálí most, o který se právě bojuje). Někdy je vojenský výjev naznačen vyložením válečníků (Antigono). — Ohnivému živlu padnou za oběť paláce (Didone III., Adriano I.) nebo lodě (Semiramide III.).

Svá díla psal Metastasio jako *operní texty* a málo dramatiků bylo, kteří by skladatelům vyšli vstříc vhodnými librety jako on. Vyzbrojil se pro tento úkol zvláště odborně, jsa žákem Nic. Porpory a nauk zde získaných užíval prakticky na prospěch dramatické hudební tvorby. Jeho dílo se stalo populárním a ovládlo jeviště větší části Evropy. Příčina obliby u skladatelů spočívala ve velkých přednostech dikce: básník se vyhýbá dlouhým slovům, tvoří krátké periody a zpěvné verše, volí vhodná místa i čas pro arie, náladově barevné nebo popisně výrazné. Má stále na zřeteli formu a výrazové prostředky dra-

CLAVIS MONUMENTORUM MUSICORUM
REGNI BOHEMIAE

Series S
(Subsidia)
VIII

CATALOGUE
of the Italian Opera Libretti
in Central Europe
in the 1st Half of the 18th Century

I
MORAVIA

JANA SPÁČILOVÁ

ASSOCIATION FOR CENTRAL EUROPEAN CULTURAL STUDIES

PRAGAE
MMXVI

Corago

Opere

Eventi

Libretti

Crediti

Attività

Collezioni

Link

Contatti

Eventi

Titolo	Autore	Produzione	Data	Luogo	Teatro
I *vaticini di Tiresia Tebano	Draghi Antonio (1655-1657)	nuova produzione	11/01/1680	Praga	salla da ballo reale
La *pazienza di Socrate con due mogli	Draghi Antonio (1655-1657)	nuova produzione	29/02/1680	Praga	salla da ballo reale
L' *Erminia pastorella	Anonimo (-)	nuova produzione	carn. 1689	Praga	
La *Rosaura	Perti Giacomo Antonio (1661-1756)	--	1702	Praga	Teatro
Costanza e Fortezza	Fux Johann Joseph (1660-1742)	nuova produzione	28/08/1723	Praga, Hradcany	Reale castello
Orlando furioso	Bioni Antonio (1698-1739)	replica	23/10/1724	Praga	Teatro Sporck
Lucio Vero	Albinoni Tomaso Giovanni (1671-1750)	--	1725/01/ded. 28	Praga	Teatro Sporck

OTAKAR KAMPER

HUDEBNÍ PRAHA

V XVIII. VĚKU

(Musical Prague of the 18th century)

MELANTRICH A. S. PRAHA

O B S A H :

(Preface) Předmluva	7
(Religious music in Prague) I. Chránová hudba v Praze	17
(Italian opera in Prague) II. Italská opera v Praze	41
(Costanza e Fortezza. - Denzio's opera) a) Costanza e Fortezza. — Denziova opera	41
(Metastasio) b) Metastasio	62
(Opera during the successors of Denzio) c) Opera za nástupců Denziových	78
(Dramma per musica. — Intermezzo. — Drama ma giocoso per musica.)	
(Antonio Boroni) d) Antonio Boroni	118
(Prague opera, it's impresarios and repertoire) e) Pražská opera, její impresariové a repertoire	136
(Oratorium in Prague churches and theatres) III. Oratorium v pražských chrámech a na divadle	153
(Czech composers in Prague outside of churches) IV. Čeští skladatelé v Praze mimo chrám	179
(Court bands. - Private theatre. - (Šlechtické kapely. — Soukromé divadlo. — Koželu- Koželuh's operas. - Praupner's Circe.) hovy opery. — Praupnerova Circe.)	
(Conclusion) Závěr	224
(Comments) Poznámky	228
(List of operas and oratorios) Seznamy oper a oratorií	243
(Index) Rejstřík.	254

Crusaders
with the Red Star

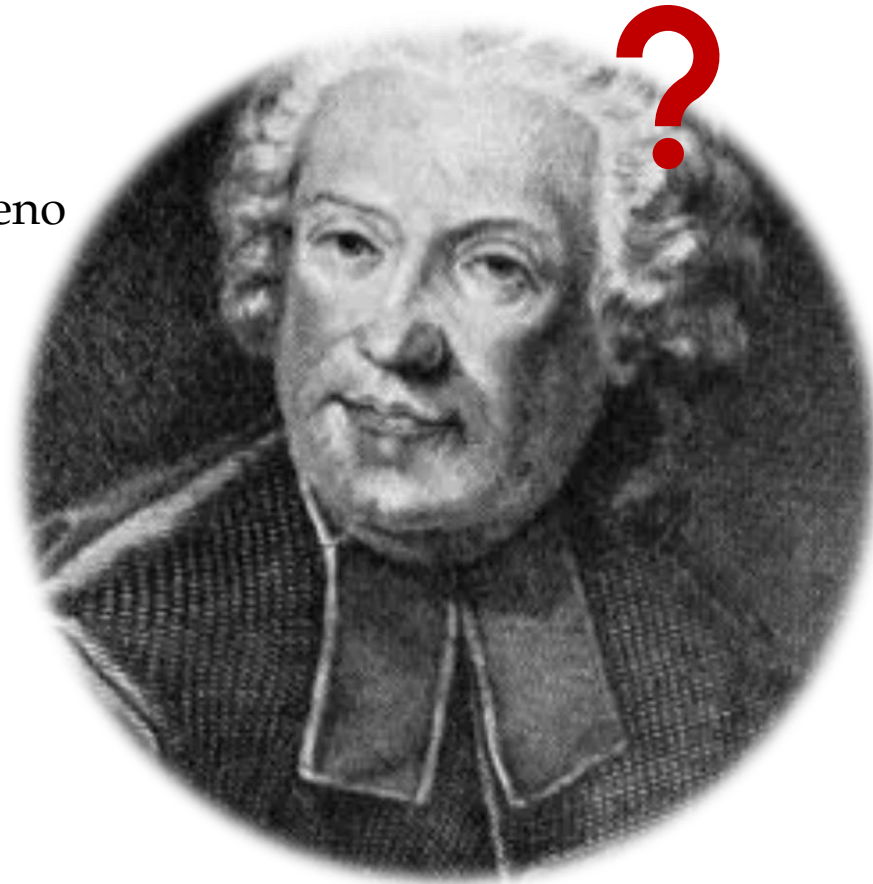

Rytířský řád
Křižovníků s červenou hvězdou

?1730 - 1740?

1730

- Court librettist
 - Successor of Apostolo Zeno
- Influence of Charles VI.

1740

- Death of Charles VI.

Opera	Author	Place	Date	Impressari	Librettist
Artaserse	Hasse, Johann Adolf	Kroměříž	1731		Metastasio, Pietro
Cleonice e Demetrio		Jaroměřice	1732		Metastasio, Pietro
Artaserse	Bambini, Eustachio	Holešov	1733		Metastasio, Pietro
Demetrio	Hasse, Johann Adolf	Kroměříž	1733		Metastasio, Pietro
Ezio	Porpora, Nicola	Kroměříž	1733		Metastasio, Pietro
Issipile	Conti, Francesco Bartolomeo	Jaroměřice	1733		Metastasio, Pietro
AlessandroIndie	Vinci, Leonardo	Vyškov	1734		Metastasio, Pietro
Demofonte	Schiassi, Gaetano Maria	Vyškov	1735		Metastasio, Pietro
Catone	Leo, Leonardo	Vyškov	1736		Metastasio, Pietro
Didone	Vinci, Leonardo	Jaroměřice	1736		Metastasio, Pietro
Olimpiade	Hasse, Johann Adolf	Holešov	1736		Metastasio, Pietro
Tito	Hasse, Johann Adolf	Vyškov	1736		Metastasio, Pietro
Adriano	Hasse, Johann Adolf	Vyškov	1737		Metastasio, Pietro
Demofonte	Brivio, Giuseppe Ferdinando	Jaroměřice	1738		Metastasio, Pietro
Semiramide	Vinci, Leonardo	Jaroměřice	1740		Metastasio, Pietro

← **Moravia**

Prague →

Didone	Albinoni Tomaso Giovanni (1671-1730)	prim. 1731	Praga	Teatro Sporck	Metastasio, Pietro
Siroe	Vinci Leonardo (1690-1730)	carn. 1734	Praga	Teatro Sporck	Metastasio, Pietro
Alessandro nell'Indie	Lucchini Matteo (1715-1740)	aut. 1734	Praga	Teatro della Città Piccola	Metastasio, Pietro
Issipile	AA. VV. (-)	quar. 1735	Praga	Teatro della Città Piccola	Metastasio, Pietro
L' *olimpiade	Anonimo (-)	prim. 1735	Praga	Teatro della Città Piccola	Metastasio, Pietro

before 1730	performances	after 1730	performances
Siface	3	Demetrio	5
Didone	3	Issipile	2
Siroe	5	Adriano in Siria	2
Catone in Utica	1	L'olimpiade	5
Ezio	3	Demofonte	3
La Semiramide riconosciuta	6	La clemenza di Tito	2
Alessandro nell'Indie	5	Il Ciro riconosciuto	1
Artaserse	6	La Zenobia	2
		L'Impermestra	2
		Antigono	3
		Il re pastore	1
		La nitetti	2
		Il *trionfo di Clelia	1
8	32	13	31
operas	performances	operas	performances

LA
SEMIRAMIDE
 RICONOSCIUTA.
 DRAMMA PER MUSICA
 DA RAPPRESENTARSI
 NELLA MAESTOSA
 CORONAZIONE
 A
 PRAGA
 DI
MARIA
TERESA
 REGINA
 D'UNGHERIA, E DI
 BOEMIA &c. &c.
 Nell' Anno MDCCXLIII.

VIENNA d'AUSTRIA,
 Appreffo Gio. Pietro v. Ghelen, Stampatore di Corte di Sua Maestà Regia.

Název opery	Skladatel	Produkce	Rok	Místo	Divadlo	Impresário	Libretista
La *Semiramide riconosciuta	Anonimo (-)	--	13/05/1743	Praga			Metastasio, Pietro
La *Semiramide riconosciuta	Hasse Johann Adolf (1699-1783)	--	estate 1746	Praga	Nuovo Teatro	Mingotti, Angelo	Metastasio, Pietro
La *Semiramide riconosciuta	Rutini Giovanni Marco (1723-1797)	nuova produzione	aut. 1752	Praga	Nuovo Teatro	Locatelli, Giovanni Battista	Metastasio, Pietro
Semiramide riconosciuta	Hasse Johann Adolf (1699-1783)	--	1760	Praga	Nuovo Teatro	Mingotti, Angelo	Metastasio, Pietro
Semiramide riconosciuta	Mislivecek Josef (1737-1781)	--	aut. 1768	Praga	Regio Teatro	Bustelli, Giuseppe	Metastasio, Pietro
Semiramide riconosciuta	Sarti Giuseppe (1729-1802)	--	carn. 1773	Praga	Regio Teatro	Bustelli, Giuseppe	Metastasio, Pietro

Tradita, sprezzata
 che piango? che parlo?
 se pieno d'orgoglio
 non crede il dolor.
 Che possa provarlo
 quell'anima ingrata,
 quel petto di scoglio
 quel barbaro cor.
 Sentirsi morire
 dolente e perduta!
 Trovarsi innocente!
 Non esser creduta!
 Chi giunge a soffrire
 tormento maggior?

Betrayed, scorned
 How do I cry, how do I talk!
 If he, disdainful
 doesn't believe in my aching
 If only he could try it
 that ungrateful soul
 that chest of stone
 that barbaric heart!
 I'm feeling like I'm dying
 Miserable and lost!
 Being innocent!
 Not being believed!
 Who bears to suffer
 a greater torment?

Thank you for your attention

Kateřina Klímová
Palacký University Olomouc

Palacký University
Olomouc